

DRAGUTIN TADIJANOVIĆ

ISPRAVCI NEKIH POGREŠAKA

u Knjizi 32. »Građe za povijest književnosti hrvatske«, 1978.

Svoj rad *Anonimi, pseudonimi, inicijali i šifre hrvatskih književnika i drugih kulturnih radnika u knjigama i periodičkim publikacijama* objavio je Marko Orešković 1978. u Knjizi 32. *Građe za povijest književnosti hrvatske* (str. 217—294): spomenuo je u Predgovoru da je građu za tu zbirku prikupljao »preko 40 godina uz veliki trud i poteškoće« i zahvalio je, na kraju, »svojim najvrednijim suradnicima i pomagačima«, među kojima je naveo i moje ime. Ja sam doista, u više prigoda, razgovarao s Markom Oreškovićem o književničkim pseudonimima, pa i o svojim (pogrešno štampanima 1951. u 21. knjizi *Građe*). A ostadoh iznenađen, začuđen, kad sam na strani 220, u poglavlju *I Anonimi*, pročitao ovo:

»1. ADOLF Robiček, *Novo vreme*, 1911, *Pravda* 1912; (P. [isac]: Matoš Antun Gustav. Pod[atak]: D. Tadijanović).«

Ni jedan od ovih »podataka« nije istinit! Matoševе suradnje nema ni u *Novom vremenu* 1911, ni u *Pravdi* 1912. (Matoš je naime, pod punim svojim imenom, u beogradskoj *Pravdi* 1906. objavio dva, a 1907. tri priloga, od kojih jedan pod šifrom: R. R.) Da se Marko Orešković sjetio pogledati *Bibliografiju radova Antuna Gustava Matoša*, objavljenu 1973. u Svesku XX. *Sabranih djela* (str. 369—459), saznao bi za sve Matoševе anonime, pseudonime, inicijale i šifre, a ne bi tamo našao podatak koji navodi pripisujući ga — meni; meni koji sam godinama radio na spomenutoj *Bibliografiji* i otkrio poveći broj Matoševih dotad nepoznatih radova i pseudonima, a sada sam prisiljen braniti se od neistine koja je na moja leđa natovarena. (No, treba napomenuti da je M. O. po mojem *Drugom izvještaju o istraživanju Matoševa rada u Beogradu*, objavljenom 1962. u *Ljetopisu JAZU*, knjiga 66, naveo tri Matoševa pseudonima: *Hop Frog* (581), *Hrvat* (584) i *Zagrabiensis* (733), ne spomenuvši mi ime nego samo: *Ljetopis JAZU*, 66, i broj strane. On je, uostalom, jednako postupio i pri iznošenju drugih pseudonima, npr. Kranjčevićih: *Senjanin* (685), *Senjanin Strahimir* (686) navodeći podatak: S. S. Kranjčević: *Sabrana djela*. Zagreb, 1958, II/498 odn. 497; prema ovome ne može se znati, je li te pseudonime otkrio sam Kranjčević ili urednik *Sabranih*

djela. Itd.) — Odakle ime Adolf Robiček? Matoš je od mladih svojih godina prijateljvao s braćom Tkalčićima: Ivom (1875—1938), pijanistom, i Jurom (1877—1957), violončelistom i skladateljem; o njima je i pisao nazivajući Ivu ponekad imenom Robiček. (Robiček se zvao bečki izdavač muzikalijā, od kojeg je Ivo Tkalčić kupovao notna izdanja pa je po njemu i dobio to ime.) A po Marku Oreškoviću trebalo bi da Adolf Robiček bude — Matošev pseudonim za koji je doznao od mene!

Premda ne namjeravam opširnije recenzirati ovu Oreškovićevu zbirku, ne mogu a da se ne osvrnem na još neke propuste.

Marko Orešković piše (str. 234):

»197. PISMA od Ivana Salkoviča, silnog viteza i junaka ... U Ossiku, 1781. (P.: Tadijanović Blaž. Pod.: Prosvjeta, 1902/10).«

Blaž Tadijanović (1728—1797) nije autor *Pisme od Ivana Salkoviča* ... koju je složio »jedan Ilir«. O tom slučaju pogrešnog zaključivanja pisao sam već školske godine 1929/1930. kod prof. Franje Fanceva u seminarskoj radnji *Franjevci i slavonska knjiga XVIII. stoljeća* i isto ponovio 1967. u Vinkovcima, u referatu *Moji graničari: O Blažu Tadijanoviću i o drugima*. (Taj referat, proširen s onim koji sam 1978. pročitao u Slavonskom Brodu, bit će objavljen u pripremljenom *Zborniku radova o Vidu Došenu i Blažu Tadijanoviću*.) Bilo je, ukratko, ovako: Godine 1902. dr Nikola Andrić, u knjižici *Iz ratničke književnosti hrvatske*, pripisao je spomenutu *Pismu* Blažu Tadijanoviću, a 1907. dr Branko Drechsler (Vodnik), u studiji *Slavonska književnost u XVIII. vijeku*, dokazao je da je *Pismu* napisao Šimun Štefanac, kako se vidi iz akrostiha te pjesme: »Za vikovitu uspomenu biljeg pravog prijateljstva ovu pismu jest pivao Šimun Stephanac Zslunjanin parok verhovacski ...« — Pitam se, zašto me i o tome nije zapitao Marko Orešković s kojim sam toliko puta razgovarao, u dugom nizu godina? Ne bi trebalo da sada ponavljam stvari poznate dobrom znalcu, znanstveniku.

Još dvije opaske. Na tri se mjesta spominje naš suvremenik, pjesnik Stanko Juriša (1927), ali pod imenom Slavko. A pod brojem 500, navode se *Storice iz Prištine*, umjesto ... iz Poreštine. Itd. — Možda će tko reći da i ovdje, kao i u drugim izdanjima, ima štamparskih pogrešaka. Ali ih nipošto ne bi smjelo u tolikom broju biti u ediciji kakva je *Grada za povijest književnosti hrvatske*.

Da se ne bi pomislilo kako ja ne umijem cijeniti rad ove vrste, kako ne shvaćam koliko je za ovakav bibliografski posao potrebno znanja, truda, vremena ..., smatram da je dovoljno spomenem li da sam se i sâm dosta bavio tim poslom za koji čovjek nikada nije siguran da je dovršen, da nema pogrešaka koje se uvuku na različite načine. Neke od takvih pogrešaka ovdje sam ispravio, ali one ipak ostadoše objavljene t a m o, u 32. knjizi *Grade* ...